

Mern kirke har 2 klokker. Den store klokke er fra ca. 1350 og har en indskrift på latin: "Ave Maria gracia plena". Det betyder Hil dig, Maria, fuld af nåde. Klokken er jo fra den katolske tid, en såkaldt Mariaklokke.

Da klokken var ny, blev den brugt langt mere, end vi er vant til i dag. Klokken blev brugt til at kalde til tidebøn, dvs. til at gøre folk opmærksomme på, hvornår det var tid til at sige sit "ave Maria" morgen, middag og aften.

Den store klokke har formentlig de første par hundrede år siddet i en klokkestabel ned på jorden, for vi ved, at kirketårnet først er kommet til omkring reformationen.

Klokkestøbereren har sat sit segl på klokken, så vi kender ham. Han hedder Olevarius Heinrici Kege – eller på dansk Olav Henriksøn Kege. Han arbejdede fra 1350 – 1375, og vi kender 11 kirkeklokker fra hans værksted. Mon ikke han er sjællænder? I hvert fald hænger hans klokker også i Haslev, i Slagelse, i Helsingø, Stenlille og Sneselev.

Hvordan var situationen, da Mern Kirke fik sin store klokke? Vi er i Valdemar Atterdags tid. Der er uro i landet, Valdemar Atterdag arbejder hårdt på at samle et splittet Danmark, og vi er tæt på historiens centrum – Vordingborg. Danmark er inde i en langvarig landbrugskrise, og omkring 1350 hærger Den sorte Død, en lunge- eller byldepest, der i løbet af 3 år tager livet af formentlig en tredjedel af den danske befolkning, der på det tidspunkt ikke oversteg 1 mio. mennesker. Vi ved, at der da boede ca. 7 – 800 mennesker i

Vordingborg. I Mern sogn næppe mere end 4- 500.

Hvor er pengene til klokken mon kommet fra? Sild er ikke noget dårligt bud. Kan sild virkelig være forklaringen? Ja, Saxo beskriver sildefiskeriet i Øresund efter princippet om, at overdrivelse fremmer forståelsen. Silden stod i følge Saxo så tæt, at man ikke kunne ro en båd gennem de tætte stimer, og åren blev stående, hvis man stak den ned i stimen. Silden kunne fanges med de bare hænder og bogstavelig talt skovles op i spande!!

I 1350 var sildeeventyret i Øresund på sit højeste, og vi kunne fiske sild i mængder blot ved at gå ud fra Sandvig og Kindvig. Der blev ikke kun fisket til eget forbrug, men også til salg, såvel indenlands som til eksport af saltede sild, der gik helt til Sydeuropa.

Måske er pengene til klokken tjent af lokale folk, måske er klokken givet som gave. Vi kan ikke vide det. Men vi ved, at Roskildebispens ejede mange gårde i Tågeby, Sandvig og Kindvig og havde havneret her. Og vi ved, at denne del af Roskildebispens jorde blev styret fra Lekkendegård. Så også kirken har jo nok tjent på sildene – og måske givet noget tilbage til Mern Kirke?

Mern Kirke fik sin lille klokke i 1617. Vi ved det, fordi det står på klokken: "Hartwich Qwellichmeyer Gos mich 1617" .

Om Qwellichmeyer ved vi, at han var tysker, men at han arbejdede i København i årene 1615 – 1619. Quellichmeyer var meget produktiv. Vi kender 23 klokker fra hans værksted fra den

korte periode og 7 af dem hænger i kirker på Sydsjælland: 1615 får Lundby og Everdrup nye klokker, Jungshoved, Hammer og Haslev kommer med i 1616, Mern i 1617 og Kalvehave i 1618.

Hvorfor dog alle disse nye klokker?

Det er meget sandsynligt, at det var Christian den 4. 's skyld. Chr. 4. befalede i 1601, at kirker, der havde mere end en klokke skulle aflevere dem til omsmelting. Det var allerede sket en gang før, under Frederik den 1. i 1528 – 29. Den gang skete det midt i den lutherske Fr. 1. 's kamp mod den katolske Chr. 2. og lige midt i brydningerne frem mod den danske reformation. Hvorfor? Kongen manglede penge og materialer til krigsførelse. De 885 klokker blev smeltet om til kanoner.

Pengemangel var også baggrunden for Chr. 4. 's indsamling af 140 klokker i 1601. Kongen var kommet på tronen i 1588, men blev først kronet i 1596. Den kroning blev så overdådig, at det rygtedes ud over hele kristenheden. Det har været dyrt for kongens kasse – og den var lig med statskassen.

3 år efter drager kongen nord om Nordkap til Kola-halvøen for at fastholde dansk herredømme over det nordligste Nordnorge. Det var svenskerne, der begyndte at røre på sig. Fra da af bærer det i retning af krig mod Sverige, og det ender med Kalmarkrigen i 1611 - 13.

Mon ikke Mern Kirke og de andre sydsjællandske kirker har afleveret klokker til brug for svenskekrigene? Vi ved det ikke, men det er sandsynligt.

Hvem betalte den nye klokke? – Kan det have været kongen, der betalte gælden tilbage? Der har været relativ velstand omkring kirken på det tidspunkt. Det ved vi, fordi den del, som vi i dag kalder "den nye kirke", altså hele den sydlige del er kommet til på dette tidspunkt.

Vi har kigget efter Præstø, hvor deres sydlige tilbygning blev færdig ca. 1600. Derfor ved vi, at den nye kirke er bygget i den første 1/3- del af 1600-årene. Også en stor del af kirkens interiør er fra denne periode.

Men igen: Hvem betalte? Vi ved ikke, hvem der ejer kirken i denne periode. Omkring 1600 er der i nærheden 3 store ejendomme, der måske har haft magt til sådanne byggerier: Beldringe, Lekkende, og Oremandsgaard – alle på denne tid ejet af kronen. Så måske er der faktisk Kongen, der betaler. - Høvdinggård og Lilliendal eksisterer slet ikke på dette tidspunkt.

Tekst: Malene Hansen